

19. Kolbottnar

finns det mängder av i skogarna runt bruket. De är från den tiden när masugnen var i drift och slukade oerhörda volymer träkol.

20. Masugnen

är en av de få bevarade mulltimmershyttorna i vårt land. Rostugnen är från 1880-talet. Här rostades malmen med het masugnsgas innan den krossades och fraktades upp till masugnskransen.

21. Stabäcks stall

den vackra slaggstensbyggnaden på höjden väster om hyttan hyste en gång brukets hästar. Stallet är troligen uppfört under andra halvan av 1800-talet.

FOTON: EKOMUSEUM BERGSLAGEN & FAGERSTA TURISM

Engelsbergs bruk

Järnhanteringen vid Engelsberg bedrevs under äldsta tider enbart av bergsmän, men under 1680-talet växte bruket fram under häradshövding Per Larsson Gyllenhök. Under 1700-talet ägdes bruket bl a av släkten Söderhielm och från 1800-talet innehade släkten Timm bruket fram till år 1916 då Generalkonsuln Axel Ax:son Johnson köpte bruket och tre generationer Ax:son Johnson har sedan dess verkat här.

Bruket är Sveriges enda privata världsarv och ägs och vårdas sedan 1916 av Nordstjernen AB som bedriver konferensverksamhet och är öppet för allmänheten under begränsade tider.

Visningar

Engelsbergs bruk och Oljeön visas helger från mitten av maj till och med sista helgen i september och dagligen från midsommar till mitten av augusti. Grupper är välkomna att ringa Fagersta Turism 0223-131 00 och beställa en egen guidning av bruket eller Oljeön. Promenadstigar finns i området. Samhället Ängelsberg är alltid tillgängligt.

Vill du besöka fler av Ekomuseum Bergslagens miljöer?

www.ekomuseum.se

ENGELSBERGS BRUK & SAMHÄLLET ÄNGELSBERG

MÄNNISKA | MILJÖ | LANDSKAP

1. Ängelsbergs samhälle

växte upp som en järnvägsknut under senare delen av 1800-talet. Fram till 1950-talet var Ängelsberg en populär semesterort med många pensionat.

2. Stationshuset

ritades av arkitekten Erik Lallerstedt och invigdes 1900 när sista etappen av järnvägen fullbordades.

3. Oljeraffinaderiet på Oljeön

byggdes 1875. Där tillverkades lysfotogen, maskin- och vagnsoljor, paraffin, lädersmörjda m.m. Fabriken stängdes 1927 och är idag museum - världens äldsta bevarade raffinaderi.

4. Ulvaklev

ritades av arkitekten Isak Gustaf Clason och stod färdig 1886. Det praktfulla huset i nyrenässansstil blev bostad åt chefen för oljefabriken.

5. Furutorp

byggt 1898, var under 1900-talets första hälft ett populärt pensionat och senare café. Idag drivs ett Bed & Breakfast i huset.

6. Godtemplarhuset

var ända till 1970-talet ortens kulturcentrum med bibliotek, biograf- och teaterlokal, café m.m. Bibliotek drivs här även idag.

7. Hvilan

är en villa från 1891 som även den ritades av Isak Gustaf Clason. Konstnären Arvid Mauritz Lindström, en av "Engelsbergsmålarna" lät bygga huset.

8. Elimkapellet

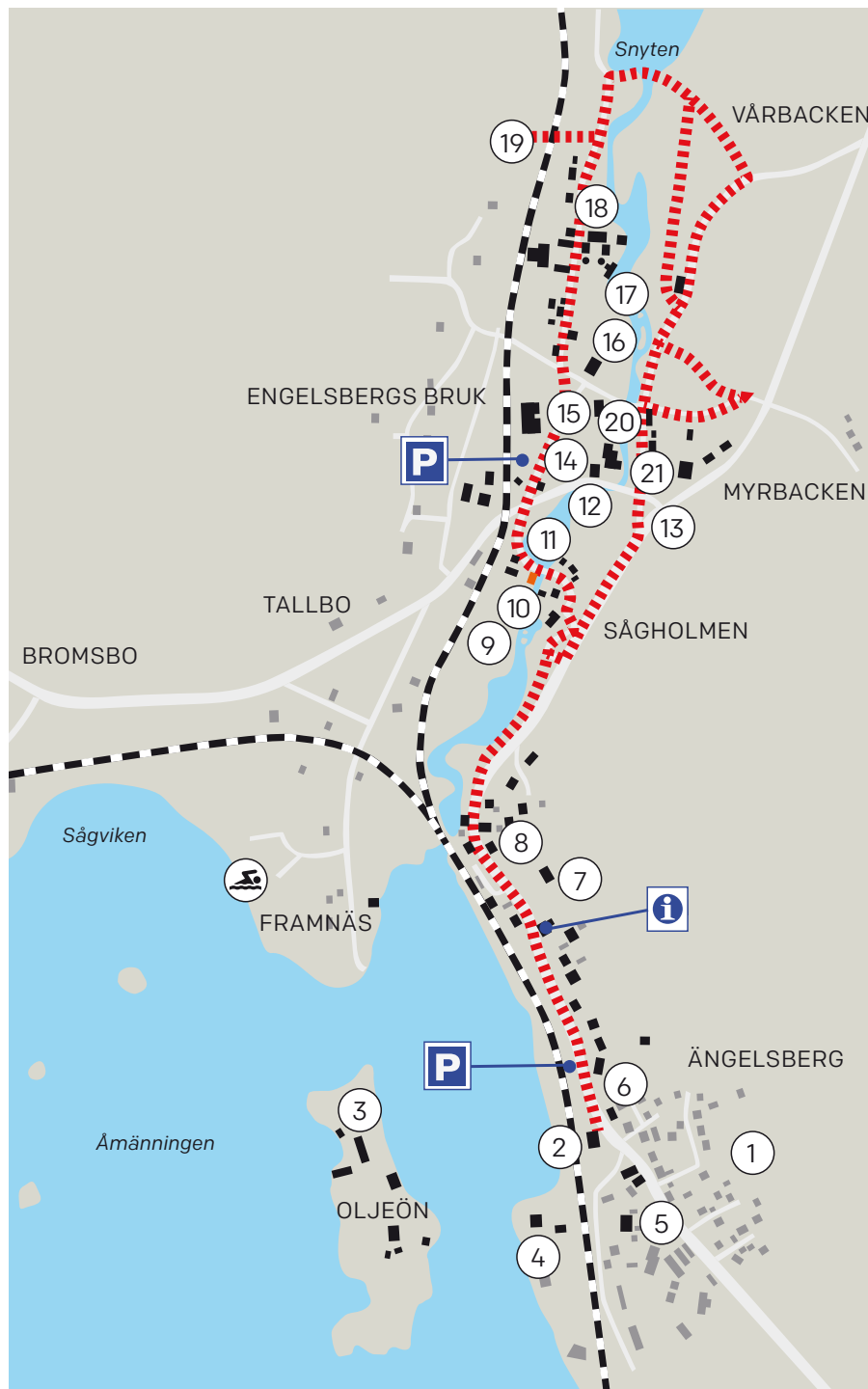
byggdes 1919 av Ängelsbergs Baptistförsamling.

9. Fiskodlingen

anlades av Engelsbergs bruk i början av 1900-talet för att ge arbetstillfällen. Här odlades regnbågsforell för första gången i Sverige. Föreståndarens bostad finns kvar. Idag samlas många spännande fågelarter på det igenvuxna området.

10. Stabäcks hytta

ser man rester av på Sågholmen. Denna bergsmanshytta blåstes ned 1752.

11. Englikbennings smedja

eller Nedre Hammaren på Sågholmen var i bruk under 300 år från slutet av 1500-talet och hade två härdar samt stångjärnshammare. Endast rester av smedjan finns kvar vid dammluckan.

12. Tvätt- och bagarstugan

från 1800-talets början är en av de få bevarade kvinnliga arbetsplatserna.

13. Brandstationen

som också hade telefon finns kvar men slangtornet är rivet. Uppfört i slutet av 1800-talet.

14. Engelsbergs bruk

finns sedan 1993 på UNESCO:s världsarvslista. Englika, troligen den första bergsmannen här, anlade en hytta och gav den sitt namn, Englikbenning, som så småningom blev Ängelsberg. Englika var farfar till frihetshjälten Engelbrekt. På 1680-talet omvandlades Englikbenning till bruk. Det Engelsbergs bruk vi ser idag är huvudsakligen från 1700- och 1800-talen.

15. Brukskontoret

flyttades till denna plats 1916 från Dala-Floda. Den nye ägaren, generalkonsuln Axel A:xson Johnson, behövde ett större kontor än det tidigare från 1800-talets början vid en nysatsning på smidet.

16. "Krogen"

eller Dagkarlsbyggnaden är en snart tvåhundraårig byggnad. Förutom bostad åt arbetare var det även ett ställe där de som kom med malm- eller träkolslast kunde sova över och där det serverades alkoholhaltiga drycker.

17. Smedjan

invid herrgården, Herrsmedjan, byggdes om i mitten av 1800-talet. Där har funnits en smedja ända sedan 1600-talets början.

18. Herrgården

är från mitten av 1700-talet. Den första herrgården brann. Den östra flygeln, Köksflygeln, är från 1600-talet och den västra byggdes på 1780-talet då även de runda slaggstenstornen uppfördes. Det västra vad lusthus, medan det östra var avträde.